

LOWAN ontwikkellijnen en leerlijnen

Marlien de Koning
Ank Stekelenburg

Het programma

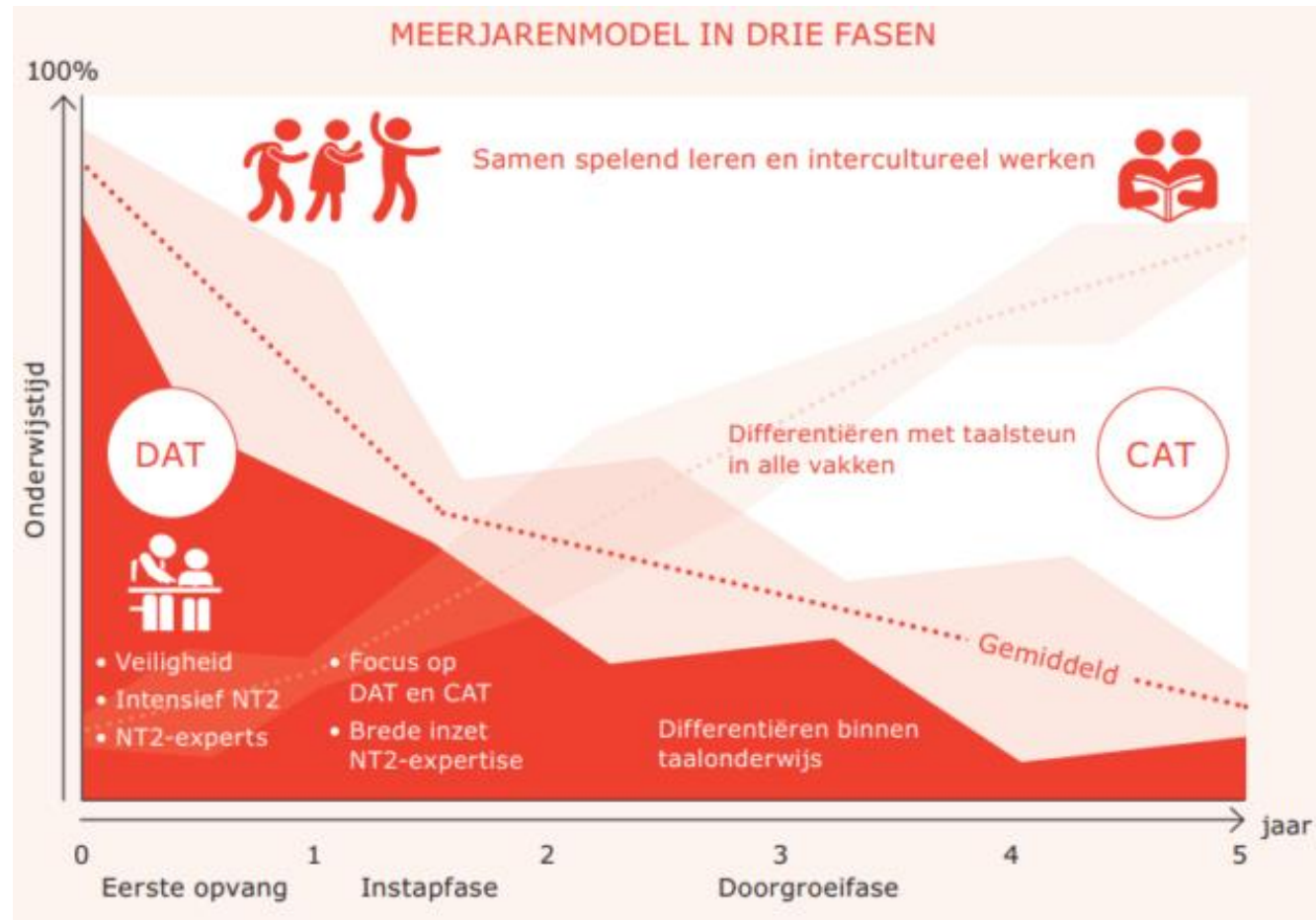
Even voorstellen ...

Doel van de bijeenkomst: informeren en inspireren

- De ontwikkelijnen voor kleuters (ovk) en de leerlijnen:
 - achtergrond, de opbouw, cyclisch werken
- Vindplaats
- Aan de slag
- Voorbeelden
- Ruimte voor vragen

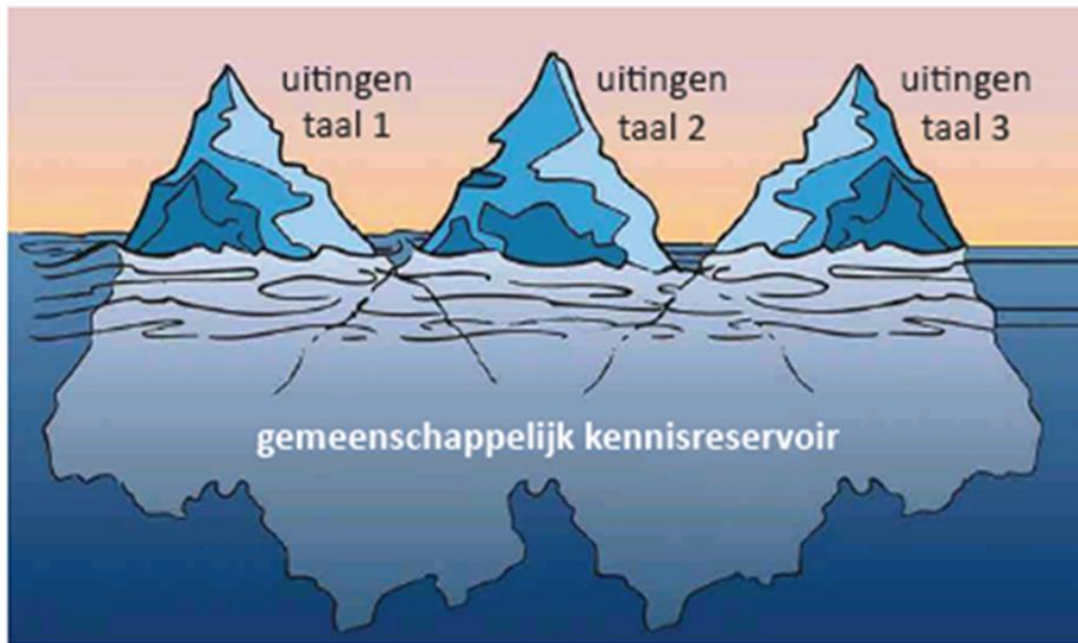

De nieuwkomer en het meerjarenmodel

Kennis

Gemeenschappelijk kennisreservoir

Het Ijsbergmodel van Jim Cummins

Inzet thuistaal

Factoren die (tweede) taalontwikkeling beïnvloeden

Moment van leren

Simultaan/successief

Omgevingsfactoren

Taal/kennisaanbod

Persoonlijke factoren

Persoon/aanleg

De beginsituatie en kenmerken van de nieuwkomer die de nieuwe taal leert

LOWAN ontwikkellijnen en leerlijnen

Een toelichting

Animatie

Leerlijnen voor nieuwkomers in het PO

Animatie

Doel:

- Ontwikkellijnen voor kleuters
- Leerlijnen groep 3 t/m 8

- Een doorgaande lijn voor het eerste jaar
- Planmatig werken en monitoren
- Ondersteuning specifiek voor de nieuwkomer vast stellen
- Geschikt voor een grote variatie aan scholen en leerlingen, teams
- Zorgen voor een betere aansluiting bij het reguliere onderwijs

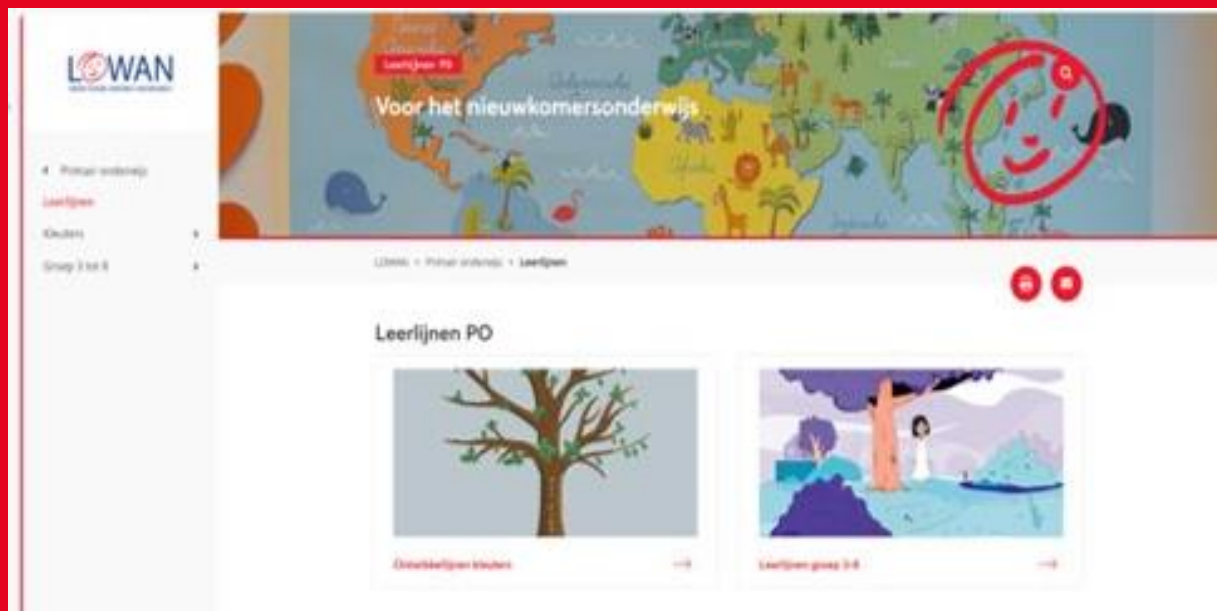

Doelen voor het eerste jaar

Ontwikkellijnen voor kleuters Leerlijnen voor groep 3 t/m 8

Op de website LOWAN

Webinars
Ontwikkellijnen en
Leerlijnen en Community

Opbouw in doelen

Vaststellen van een doorstroomperspectief

Voorwaardelijke doelen → deze doelen vormen de basis

Minimale doelen → deze doelen moeten alle leerlingen ten minste behalen

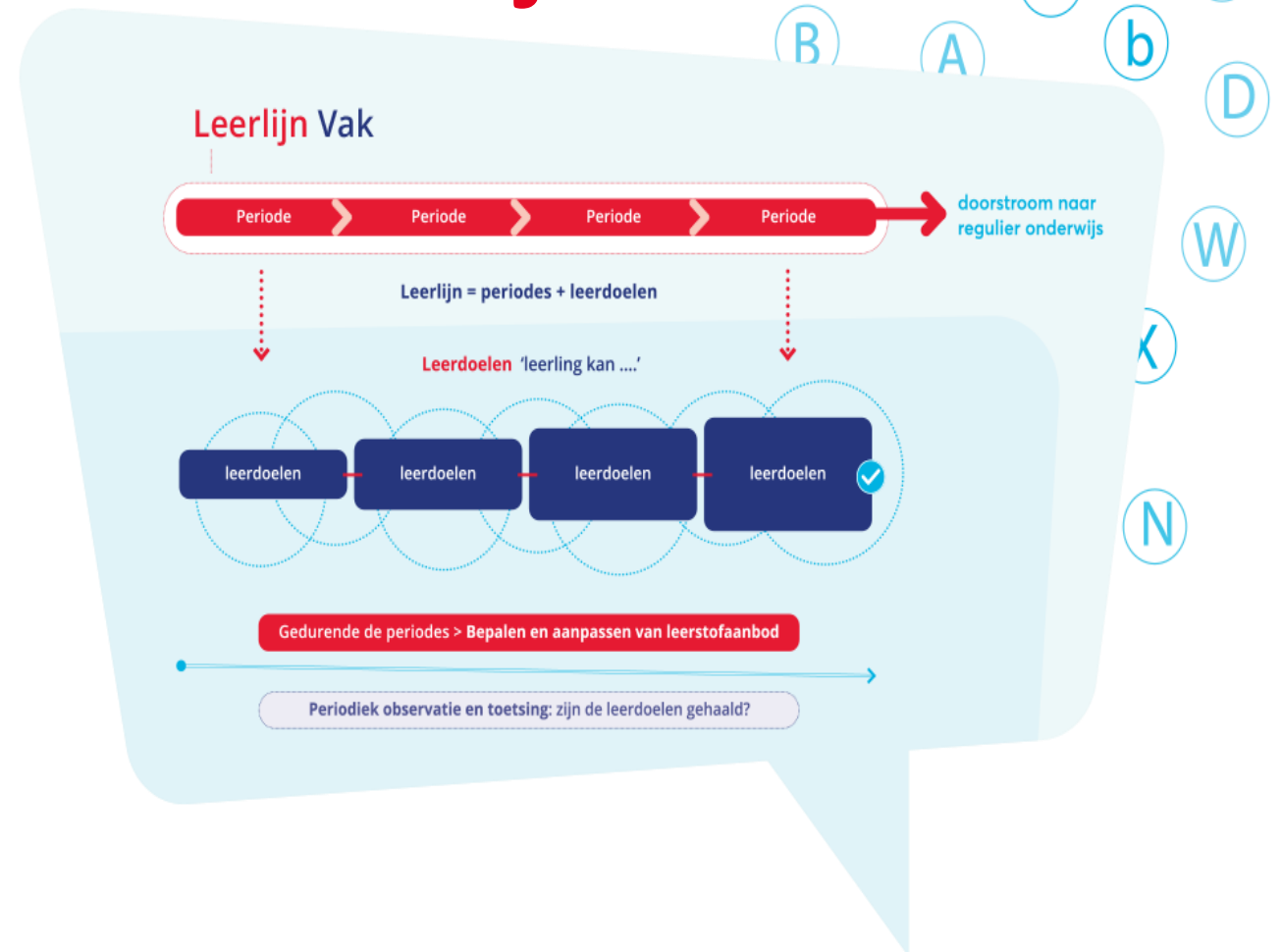
Streefdoelen alle leerlingen → deze doelen worden voor alle leerlingen nagestreefd

Extra streefdoelen → komen aan bod voor leerlingen die versneld door de leerstof kunnen

Cyclisch werken met de leerlijnen

[LOWAN | Leerlijnen voor nieuwkomers in het PO - Stappenplan \(youtube.com\)](#)

- Beginsituatie
- Doorstroomperspectief
- Plan met doelen
- Monitoren
- Evalueren en bijstellen

ONTWIKKEL

Spel

Via spel ontdek
het zich eigen en

Wat is het belang
Lees onze visie →

Nieuwkomers
specifiek

Het kind voert eenvoudige h
speelt. Er is in deze fase eers
geen samenspel. Het kind ga
voor waar het voor bedoeld i
spel waarbij de fantasie een
associatieve spel. Er is nog ge
verschillende kinderen hebb

- **Eenvoudig rollenspel** (gebel
Het kind verkent de eigensch
mee om te gaan.
- **Uitgebreid rollenspel** (relati
Het kind verkent de eigensch
mee om te gaan.
- **Realistisch en thematisch r**
Het kind benadert bij het spe
realiteit.

Cultuur:

de kinderen (materialen uit de thuiscu

Nieuw!

Online en printversie

Diverse inkijkjes: tekst, verwijzingen, artikelen, filmpjes.

Nu voor de ontwikkelingsgebieden, straks ook bij de leerlijnen en ontwikkelijnen.

Ontwikkelingsgebieden - LOWAN

Aan de slag!

De leerlijnen in mijn aanbod

Beginsituatie bepalen

De leerling ...

voorwaardelijke
doelen

- ... kan aandacht richten bij het luisteren naar (visueel ondersteunde) concrete woorden en korte zinnen in het hier en nu
- ... luistert precies met visuele ondersteuning om woorden en korte zinnen te onderscheiden, te begrijpen en te leren
- ... kan de rol van luisteraar communicatief vervullen (d.w.z. gaat eenvoudige (non-verbale) interactie aan, maakt contact) in situaties waarin hij zich veilig voelt (onder andere door het herkennen van situaties, woorden, kleine groep)
- ... kan de rol van spreker communicatief vervullen (d.w.z. gaat eenvoudige (non-verbale) interactie aan, maakt contact) non-verbaal en/of verbaal in situaties waarin hij zich veilig voelt

Streefdoelen
alle leerlingen

Denkvragen

- Zoek een doel dat jij terugziet in jouw aanbod?
- Zoek een doel dat jij nog niet terugziet in jouw aanbod?
- Deel dit met jouw buurman/-vrouw en geef elkaar een tip.

Ga naar:

- De LOWAN PO website
- Menu: leerlijnen
- Onderaan: kleuters of 3-8
- Kies onderaan de kaart Mondelinge taalvaardigheid

Grote geheel

Hoe passen de leerlijnen binnen jouw school?

Hoe ga je beginnen?

- Wat doen we al als school?
- Leggen we de juiste accenten in ons aanbod?
- Hoe gaan we de leerlijnen inzetten?
- Hoe past dit bij de ontwikkelingen in de school?

Klein beginnen of radicaal anders

1. Als onderlegger

- De gebruikte methode behandelt dit doel.

2. Van doel naar activiteit

- Ik bedenk een activiteit of een les bij dit doel.

De leerling ...

Voorwaarde

- ... kan aandacht richten bij het luisteren naar (invoer) ondersteunde concrete woorden en korte zinnen in het hier en nu
- ... luistert goed met *visuele ondersteuning* van woorden en korte zinnen te onderscheiden, te begrijpen en te leren
- ... kan de rol van *luisteraar communicatief* vervullen (d.w.z. gaat eenvoudige (non-verbale) interactie aan, maakt contact) in situaties waarin hij zich veilig voelt onder andere door het herkennen van situaties, woorden, kleine groepen
- ... kan de rol van *spreker communicatief* vervullen (d.w.z. gaat eenvoudige (non-verbale) interactie aan, maakt contact) non-verbaal en/of verbaal in situaties waarin hij zich veilig voelt

Doel

- ... luistert naar teksten met begrip waarvan kernwoorden bekend zijn: teksten gaan over alledaagse concrete herkenbare onderwerpen aansluitend bij de belevingswereld (eventueel met *visuele ondersteuning*)
- ... luistert precies om korte, concrete instructie te begrijpen eventueel met *visuele ondersteuning*
- ... herkent personen, plaats of gebeurtenis in een verhaal en legt een relatie met eigen kennis en belevingswereld
- ... kan begrip van teksten kenbaar maken (oplopend in begrip van kernthema, tijdsverloop, verloop- en oorzaakrelaties) met gebruik van *visueel materiaal*
- ... doet met ondersteuning een voorstelling op basis van de inhoud en stelt deze af (luisterend bij)
- ... *verwoordt zijn eigen gedachten en denkwijzen in woorden* passend bij *Levenswijs* (aangefloten woorden, non-verbale ondersteuning)
- ... heeft reuring met luisteraars door bijvoorbeeld naar luisteraar te kijken om te controleren of boodschap duidelijk is
- ... gaat verbaal en/of non-verbaal in op reacties van luisteraars
- ... kan iemand anders in een groep helpen en iets uitleggen (verbaal of non-verbaal)

Reactie

- ... reageert als luisteraar op *gepaste manier* (verbaal of non-verbaal) op de inhoud
- ... toont interesse in de ander, gaat interactie aan
- ... valt een ander met ongepast in de rede (verbaal of non-verbaal) en begrijpt regels van beurt nemen
- ... herkent in verhaal de persoon, gebeurtenis of plaats op een afbeelding en legt een relatie tussen woord en afbeelding binnen een *concrete context* met aanwijzingen
- ... kan als luisteraar de *geprekelede vasthouden* binnen een *concrete context* met aanwijzingen
- ... doet *verbaliseren-verhaal* actief mee aan gesprekken in kleine en of grote groepen (en neemt initiatief in situaties waarin hij zich veilig voelt)
- Aandachtspunt is eventuele sprekerangst
- ... kan een (persoonlijk) verhaal passend bij taalbelevingsfase, in kernwoorden en samenhang in complexiteit, verhalen met gebruik van *visueel materiaal*
- ... kan in kernwoorden *communicatief* vertellen (dit wil onder andere zeggen: gaat eenvoudige (non-verbale) interactie aan, maakt contact, doet praging tot uiting) over wat hij gezien of gedaan heeft eventueel met *visuele ondersteuning*
- ... herkent een episode waar zijn verhaal die door de luisteraar te volgen is

Einde

Verweendelede doelen = deze doelen vormen de basis
Minimale doelen = deze doelen moeten alle leerlingen ten minste behalen
Verweendelede doelen = deze doelen moeten alle leerlingen ten minste behalen

www.jowan.nl/pdf/leerlijnen

LOWAN

Implementatie

Afspraken maken voor het cyclisch werken

- Visie
- Hoe ga je cyclisch werken? (perioden)
- Wat wil je vastleggen?
- Plannen van doelen
- Analyse op leerling-, groeps- en schoolniveau
- Welk volgsysteem?

ESIS

Taal is overal ...

de ontwikkellijnen en leerlijnen zijn overal ...

Taal is overal ...

de ontwikkelijnen en leerlijnen zijn overal ...
... in elk vak op elk moment

1. Elk moment is een taalleermoment.
2. Taal als middel, taal als doel.

**k wt j sprkt mjn tl nt.
Vr jw wrdn stt n hk.
k kn j nt bgrijpn. Mr k
wl grg mt j n gsprk.**

Voorbeeld van doel naar activiteit

Mondelinge taalvaardigheid in een betekenisvolle situatie

Minimumdoel:

... kan aandacht richten bij het luisteren naar de ander

... reageert verbaal / non-verbaal op een vraag van een ander

Weinig taal, toch gesprek 10 Maak een probleem
(youtube.com)

Voorbeeld van een activiteit bij een doel

Mondelinge taalvaardigheid in een betekenisvolle situatie

Voorwaardelijk doel:

... kan de rol van luisteraar **communicatief** vervullen (d.w.z. gaat eenvoudige (non-verbale) interactie aan, maakt contact) in situaties waarin hij zich veilig voelt (onder andere door het herkennen van situaties, woorden, kleine groep)

Streefdoelen alle leerlingen:

... herkent **persoon, plaats of gebeurtenis** in een verhaal en legt een relatie met eigen kennis en belevingswereld

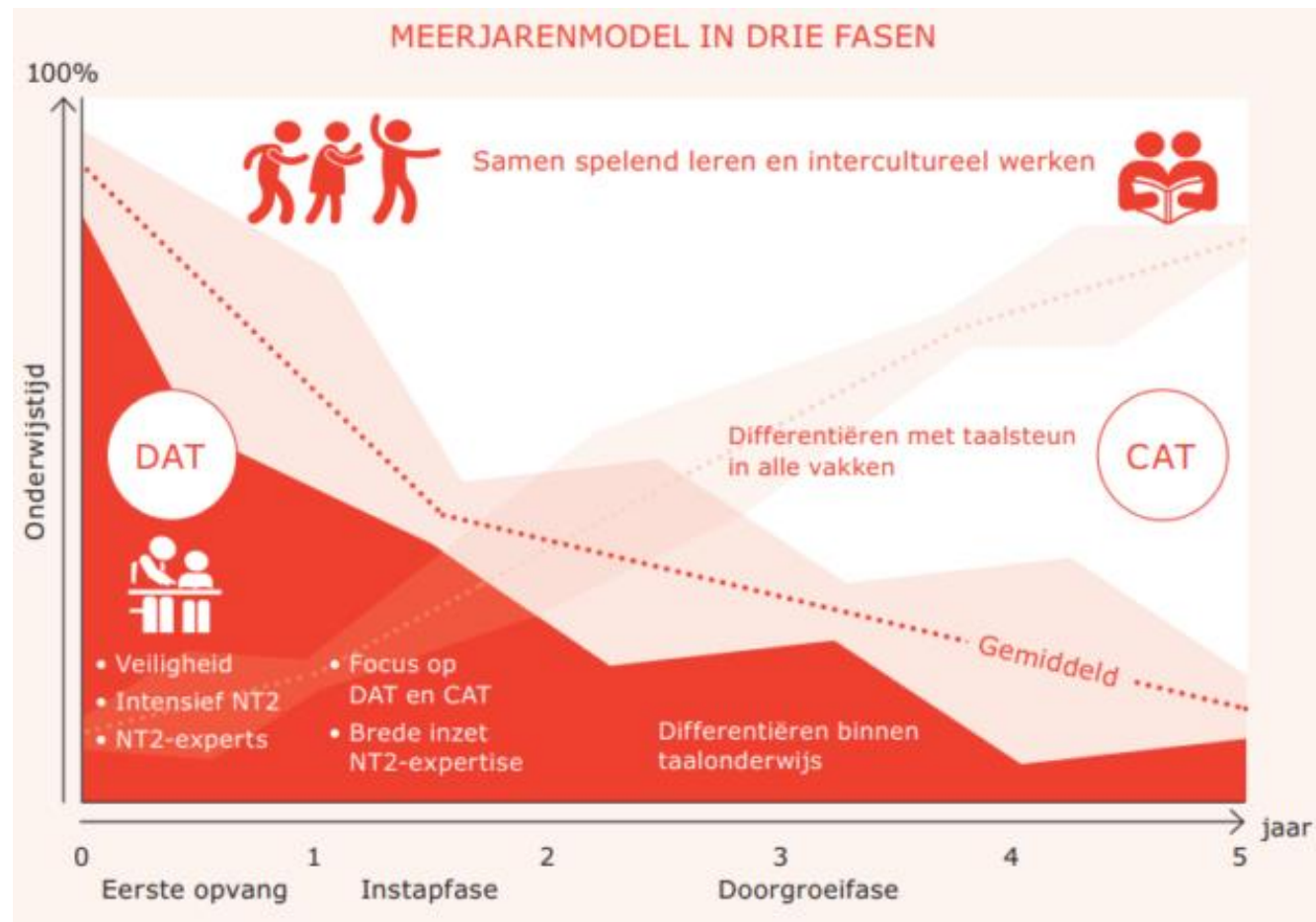
Hoe maak je drinkwater? -
Praktijkvoorbeeld - LOWAN

Naar de reguliere groep

De doorgaande lijn

De nieuwkomer en het meerjarenmodel

Doorstroom naar het regulier

Doorgaande lijn

- Warme overdracht
- Voorzetten plan
 - Vervolg met de LOWAN-Leerlijnen of
 - Naar de reguliere stof en/of hiaten
- Inzet expertise

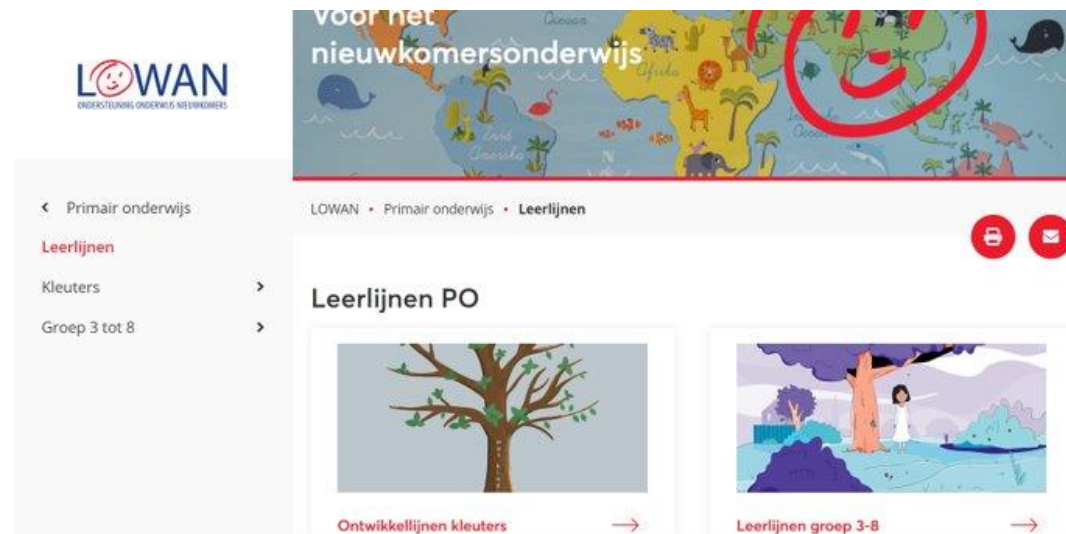

Vragen?

Website, community en webinars

Community LOWAN-PO - LOWAN

LOWAN

Heb je nog vragen?

Neem contact op met onze helpdesk

030 – 232 48 48

helpdesk@lowanpo.nl

www.lowan.nl